

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 5. Quomodo aliqui distinguant actus naturales, & supernaturales circa
idem formale obiectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

§. IV.

Argumenta soluta.

25 Obiicit Augustinus lib. contra Iulianum c. 3 qui virtutes ex obiectis formalibus distinguendas esse docet. Resp. mentem Aug. non fuisse in hoc cap. distinguere virtutes supernaturales à naturalibus ex motiuis, sed distinguere virtutes à vitiis, & ipsas virtutes supernaturales inter se, & naturales inter se ex motiuis, quia agebat contra Iulianum, qui, teste Augustino, dicebat ad cognoscendas virtutes non causam, propter quam, sed quid ageretur, respiciendum esse.

26 Obiicit. 2. D. Thom. sæpe distinguere actus virtutis supernaturales ab actibus naturalibus ex motiuis, præcipue 1. 2. q. 63. art. 3. Resp. D. Thom. distinguere actus supernaturales à naturalibus ex motiuis vt applicatis per hæc, vel illa principia supernaturalia.

27 Obiicit. 3. obiectum est debitum actui: ergo si obiectum supernaturale posset respici actum naturalem esset debitum actui naturali: ergo esset supernaturale, vt supponitur, & non esset supernaturale, quia quidquid est debitum entitati naturali non potest esse supernaturale. Hoc argumentum si aliquid probaret, conuinceret non posse actum naturalem respicere obiectum materiale supernaturale, quia non minus debitum est actui obiectum materiale, quam formale. Resp. actui naturali non esse debitam existentiam obiecti, quia idemmet actus potest existere deficiente existentia physica obiecti.

28 Obiicit. 4. Actus naturalis potest tendere in obiectum supernaturale: ergo potest visio clara, & intuitiva naturalis tendere in essentiam diuinam. Probo consequentiam talis visio non potest repugnare si ex naturalitate actus, & supernaturalitate obiecti, non repugnat sed ex hoc capite non repugnat: ergo ex nullo. Resp. repugnare talem visionem non præcisè ex supernaturalitate obiecti & naturalitate actus vt sic sed ex tali naturalitate visionis intuitivæ, & tali supernaturalitate obiecti, & ex repugnantia principij naturalis potentis producere visionem intuitivam circa obiectum infinitum.

29 Obiicit. 5. Actus specificantur ab obiectis: ergo obiectum supernaturale debet attingi actui supernaturali, & obiectum naturale actui naturali. Resp. actus aliquando specificari ab obiectis medijs principiis à priori aliquando tantum à posteriori non adequatè, secundum omnia prædicta sed inadæquatè.

30 Obiicit. 6. Actus & obiecta debet esse proportionata: ergo actus supernaturalis exigit obiectum supernaturale, & actus naturalis obiectum naturale. Resp. concedendo antecedens, & negando consequentiam, quia proportio inter actum, & obiectum non requirit hanc correspondentiam prædicatorem sicuti non requirit correspondentiam actus increati ad obiectum increatum, neque actus materialis ad obiectum materiale, sed salua hac correspondentia potest ferri actus naturalis in obiectum supernaturale, & actus supernaturalis in obiectum naturale, sicuti fertur cognitio creata hominis in obiectum increatum, & cognitio spiritalis in obiectum materiale.

§. V.

Quomodo aliqui distinguant actus naturales, & supernaturales circa idem formale obiectum.

31 Ex his qui nobiscum sentiunt posse circa obiectum formale naturale dari actum supernaturalem, & circa obiectum formale supernaturale dari naturalem actum, nonnulli differentias quasdam assignant, ex quibus specificantur actus diuersi circa idem obiectum, quas placet in præsentiarum examinare.

32 Granadus 1. 2. Contro 8. de gratia tractatu 1. asserit eo differre, quod actus naturalis fertur in obiectum supernaturale modo improporcionado excellentiæ obiecti, & actus supernaturalis fertur in idem obiectum modo proportionato. Agnosco differentiam hanc inter actum naturalem, & supernaturalem circa idem obiectum supernaturale, sed video nihil lucis nobis asserre ad rē clariius cognoscendam, quod sic probo. Ferri actum naturalem improporcionado modo in obiectum supernaturale nihil aliud est, quam ferri modo naturali, & per entitatem naturalem, & ferri actum supernaturalem modo proportionato in idem obiectum est

ferri actui supernaturali: ergo idē est dicere hos actus differre ex proportionē, & improporzione ad obiectum, ac dicere differre ex eo quod vnus sit naturalis, & alius supernaturalis, quod non clarioribus terminis sed obscurioribus nobis explicatur, quia improporatio inter actum & obiectum nota sit per naturalitatem actus, & supernaturalitatem obiecti, & proportio per versusque supernaturalitatem.

Lorca citatus §. 3. n. 17. asserit distingui hos actus, quia actus supernaturalis fertur efficaciter in suum obiectum supernaturale, actus verò naturalis in obiectum supernaturale ineffaciter fertur. Displicet hic dicendi modus, quia actus voluntatis efficaciter potest ferri in obiectum supernaturale, etiam si naturalis sit, possum enim amore naturali obiectum supernaturale, ita efficaciter amare, vt ex vi illius amoris mouear ad illius prosecutionem: potest etiā actus supernaturalis ineffaciter ferri in obiectum supernaturale, & in obiectum naturale, & ita ex hoc capite non poterit differre ab actu naturali. Deinde hæc differentia in actibus speculatiuis intellectus locum non habet.

Ripalda disp. 46. sect. 2. Actus naturales & supernaturales circa idem obiectum asserit distingui ex modo tendendi in suum obiectum, qui modus tendendi vt à plerisque sine explicatione traditur passim à multis impugnatur, ex eo quod modus tendendi non distinguatur ab ipsa tendentia, & ab eodem actu, verumtamen sicuti à nostro Ripalda explicatur maiori opera indiget illius impugnatio. Afirmat actus naturales, & supernaturales in genere respicientes idem obiectum siue naturale, siue supernaturale, differre ex diuerso modo, quo illud respiciunt, quia actus supernaturalis respicit illud obiectum excellentiori modo superante modum naturæ habentēque connexionem cum gratia iustificante; naturalis vero respicit obiectum modo perfectionis contento intra modum naturæ, & nullam habentē connexionem cum gratia iustificante. Probat hanc differentiam, quia actus naturalis, & supernaturalis possunt habere eandem connexionem comparati cum obiecto naturali, comparati verò cum natura, & gratia sanctificante non habent eandem connexionem, quia de conceptu quidditatiois entis supernaturalis est habere connexionem cum gratia habituali, quam non potest habere naturalis actus.

Si claro calamo scripisset Ripalda actus supernaturales distingui à naturalibus ex eo quod supernaturales habeant connexionem cum gratia sanctificante, qua carent actus naturales, non ego cum illo contenderem, quia meus non est animus rationem communem supernaturalitatis inquirere, ægrè tamen fero aliud in re dicentē velle nobis suadere ipsum ex hoc capite actus distinguere ex diuerso modo tendendi in obiectum, quia tendentia in gratiam habitalem, & connexio actus cum illa non est formaliter tendentia in obiectum, neque connexio cum illo, quia vt ipse asserit actus naturalis, & supernaturalis comparati cum obiecto naturali, quod vtrique commune sit, possunt habere eandem connexionem cum illo, etiam si naturalis non habeat connexionem cum gratia habituali, qua gaudet actus supernaturalis: ergo connexio ad obiectum supposita differentia inter actum naturalem, & supernaturalem, est eadem & modus tendendi in illud formaliter idem, & tantum materialiter diuersus per identitatem realem, quam habet connexione ad gratiam sanctificantem in actu supernaturali, quam identitatem non habet in actu naturali.

Afirmat secundo Ripalda actum supernaturalem, & naturalem tendentem in obiectum supernaturale discerni inter se ex eo quod actus supernaturalis connexionem habet cum obiecto, & falsus esse non potest, actus verò naturalis quatenus ex se connexionem non habet cum obiecto, & illi falsitas subesse potest. Differentiam actibus conuenire probat, quia actus supernaturalis fidei ex suo formali obiecto habet certitudinem, & veritatem, quam non habet naturalis actus, cui veritas extrinsecè contingit. Posset Ripalda omnibus actibus naturalibus, & supernaturalibus siue tendentibus in obiectum naturale, siue supernaturale eodem iure hanc differentiam assignare, quapropter immerito affirmat specialem esse actibus tendentibus in obiectum supernaturale, quod sic probo. Sicuti actus naturalis fidei connexionem non habet cum obiecto supernaturali, v. g. cum testimonio Dei, in quod fertur, ita neque alius actus naturalis respiciens obiectum naturale connexionem habet cum suo obiecto naturali: ergo nullus actus naturalis siue respiciat obiectum naturale siue supernaturale, connexionem cum illo habet: ergo eadem differentia potest assignari

inter actus naturales, & supernaturales respicientes idem obiectum, siue hi communicent in obiecto naturali siue supernaturali. Actus naturales non habere connexionem cum obiecto probat: si aliquis actus naturalis haberet connexionem cum obiecto, maxime intuitus: sed illam non habet ut probauit Contr. 7. Punct. 1. n. 15. ergo nullus. Deinde omni actui naturali veritas extrinseca est ut probauit Contr. 7. Punct. 1. §. 3. ergo nullus actus naturalis connexionem habet cum obiecto.

36 Secundo, ex ipso Ripalda in illum obiecto. Actus supernaturalis fidei potest ferri in obiectum tantum apprensus: quia potest quis iudicare Deum reuelasse veritatem aliquam, quam de facto non reuelauit: ergo actus supernaturalis connexionem non habet cum obiecto. Admittit Ripalda antecedens in ordine ad hanc consequentiam, & respondet actus supernaturales, qui de facto sunt circa obiectum formale existens hanc differentiam habere petitam ex connexionem cum tali obiecto existente, quam non habent cum eodem obiecto actus naturales illud respicientes, quidquid sit de aliis actibus supernaturalibus.

37 Solutionem hanc clare impugno: vera esto illius doctrina: ergo differentia assignata inter actus naturales, & supernaturales respicientes obiectum supernaturale non est pro omnibus actibus respicientibus tale obiectum; sed pro his quæ de facto respiciunt verum obiectum existens: ergo non ad rem, quia cum agimus de differentia constituenda inter actus naturales, & supernaturales respicientes idem motum supernaturale, assignari debet differentia quæ conueniat omnibus illis actibus, de quibus disputatio instituitur.

38 Secundo. Ut ipse sibi obicit, & satis bene obiecit si difficultatem solueret: si datur aliquis actus supernaturalis indifferens ut coniungatur cum obiecto, & ut existat sine illo: ergo hi actus, qui de facto existunt hanc indifferentiā habent, quia ex predicato supernaturalitatis illis non repugnat, neque aliud est caput, ex quo dicamus illis aduenire hanc strictam connexionem cum obiecto, addo ego, neque fundamentum ut dicamus hos actus existentes de facto circa obiectum non esse ex indifferentiis ut coniungantur cum existentia obiecti, & cum negatione illius.

39 Negat sequelam Ripalda, & asserit actus supernaturales quos concessit ferri in obiectum tantum apprensus dirigi ex cognitione reflexa proponente apparentiā obiecti, quæ apparentia semper est vera, actus vero, qui feruntur in obiectum existens representare non solum apparentiam, sed etiam existentiam obiecti, & ita omnes habere connexionem cum suo obiecto: hi, qui illud representant existentem, cum existentia, in quam feruntur, & illi qui illud apprensus proponunt cum apparentia, in quam feruntur, & ita omnes intrinsece esse veros, quia sicut actus representans obiecti existentiam verus est ex eo, quod obiectum existat, ita illi qui representant obiecti apparentiam aut probabilitatem sunt veri ex eo quod obiectum sit apprensus, aut probabile etiam si non sit verum aut existens. Ita n. 11. quod nescio an conueniat cum antecedenti paulo antea admissio, videlicet actus supernaturales posse ferri in obiectum tantum apprensus, quod non sonat, neque ex antecedentibus, & consequentibus ibi dictis actus supernaturales posse ferri in obiecti apparentiam, quia apparentia obiecti vera est & verè existit: sed quidquid sit de hoc, doctrina tradita falsa est, quam sic impugno: Actus misericordie non fertur in apparentiam misericordie alienæ, sed in ipsam misericordiam, quæ apparet, nullo modo tenente se apparentia ex parte obiecti, neque actus fidei fertur in apparentiā reuelationis, sed in ipsā reuelationē, ac proinde si datur aliquis actus supernaturalis, v. g. aliquis actus fidei supernaturalis, qui feratur in testimonium Dei tantum apprensus, fertur in obiectum, quod non est, scilicet in reuelationem non existentem, quæ est formale obiectum actus fidei, & non illius apparentia.

40 Vltimò solutiones hucusque datas vno ictu impugno: Connexio actus supernaturalis cum obiecto, illius efficacia & modus ille tendendi excellentior supra modum, quo tendit naturalis actus in suum obiectum, si datur, sunt eademmet indissolubiles entitas actus: ergo ex aliquo capite debemus his modis specificationem assignare, propriè enim loquendo, nihil specificatur à se ipso, quia specificare est causare, & sicut nihil seipsum causat, ita nihil specificare potest se ipsum.

41 Vltimò ostendo ex principiis Ripaldæ actus naturales, & supernaturales optimè specificari ex principiis quod

ipse ait disput. 49. citata, num. 1. sibi in doctrina nostri Molinæ displicere. Actus vitalis supernaturalis necessarib. procedit à principio supernaturali: ergo habet connexionem cum entitate supernaturali, quia omnis actus vitalis essentialiter est connexus cum Principio: ergo ex hoc ex principiis ipsius Ripaldæ: quidquid habet connexionem essentialē cum causa supernaturali, est supernaturalē excepta connexionē quam omnes entitates habent cum causa prima, hæc enim connexio est transcendentalis omnibus: sed operatio procedens à principio supernaturali habet connexionem cum entitate supernaturali: ergo est supernaturalis. Maiorem tradit Ripalda num. 6. minor ab omnibus admittitur, consequentia est legitima. Actus naturales specificari à principio adæquato naturali sic ostendo. Nullum principium adæquatum secundum se totum naturale potest efficere aliquid supernaturale: ergo principium secundum se totum naturale est determinatum ad producendum effectum naturalem: ergo ex illo recte infertur naturalitas effectus tanquam à vera causa, à qua specificationem trahit.

PUNCTUM V.

De specificatione aliarum entitatum.

Simplex substantia adæquata sicuti Angelus, & Cælum si compositionem ex materia & forma non habet, anima rationalis & materia prima nullum possunt habere specificationem creatum, quia à nulla creatura produci possunt, sed tantum ab omnipotentia determinata per actum voluntatis diuinæ tanquam à causa extrinseca totam suam trahunt specificationem. Formæ materiales cum à causa secundis producuntur semper à principio actiuo specificari necesse est, quia hoc vel ex natura rei independenter, à quocumque alio, vel dependenter à circumstantiis, cum quibus formam producit determinatum est ad producendum formam cum hac natura specifica, & non aliam specie diuersam. Necnon dispositiones ad formam moraliter illam specificant, quia influunt moraliter in illam determinatè exigendo formam specie talem, & non aliam. Item forma substantialis semper trahit à subiecto educationis specificationem secundum gradum materialis, vel spiritualis, quia ex subiecto materiali necessariò materialis forma, & ex subiecto spirituali forma spiritualis necessariò educitur. Vnionis modus à principio productionis illius specificationem trahit quodcumque illud sit, & à subiecto educationis secundum illa prædicata, quæ in forma ex illo specificantur, nec non secundum omnia saltem à posteriori ab utroque extremo, quia hæc specie extrema unionis huius speciei necessariò exposcunt, & inferunt. Composita substantialia specificationem intrinsecam trahunt non solum à forma, sed etiam à materia, quia est à forma trahant vltimum gradum specificum, per quem homo differt ab equo, à materia trahunt distinctionem secundum aliquem gradum, quo homo & equus distinguuntur ab aliis compositis ex formis eiusdem speciei, & materiis diuersis. Idem dico de compositis accidentalibus: est enim specie diuersum compositum ex gratia habituali, & Michaeli, quam ex gratia habituali, & anima rationali Petri, quod clarius patet in composito ex gratia habituali, & ligno in sententia, quæ asserit gratiam posse vniuiusmodi lignos, hoc enim compositum non est ideo charum, neque amore dignum, secus quæ ex eadem gratia, & subiectis rationis capacibus componuntur. Ratio à priori est, qui compositum essentialiter includit utramque partem, & ita altera variata variatur partialis illius essentia, & saltem partialiter essentialiter est diuersum, & specie distinctum.

Relatio transcendentalis per omnia prædicata vagatur, & nihil de illa speciale dicendum occurrit, omnia enim quæ in hoc tractatu de entitatibus omnium prædicamentorum, dicuntur omnibus relationibus commodè aptari poterunt. Pro omnibus tamen notare placet nullam specificari à priori à termino, in ratione termini, quia ut talis nihil influit in relationem.

Relatio prædicamentalis entitas non est specialis distincta à fundamento, & termino pertinentibus ad diuersa prædicamenta, illiverò qui hæc relationes superadditas admittit sic rem componere debent. Omnis relatio debet specificari à fundamento, ex quo educitur, secundum omnia prædicata.